

KAMMARRÄTTEN

RÄTTSFALL

Utlandsresa efter utlottning hos arbetsgivare

En kontorsanställd, L hade under år 1960 genom utlottning bland personalen i det företag, där han var anställd, erhållit 1.000 kr. L, som måst förbinda sig att använda beloppet för semesterresa till land utanför Skandinavien, hade tillgodogjort sig detsamma för en resa under tre veckor i Österrike och Italien.

L angav inte beloppet till beskattning, medan TN upptog detsamma såsom intäkt av tjänst.

Med förmälan att han inte skulle ha företagit en så kostsam utlandsresa som skett, därest han inte erhållit resebidraget, yrkade L hos PN, att beloppet icke måtte beskattas.

PN, som fann den omständigheten, att ersättningen utgivits under förbehåll att medlen användes för resa utanför de nordiska länderna, icke kunna fritaga L från skattskyldighet, lämnade L:s talan utan bifall.

Hos KR fullföljde L.

Genom utslag den 29/6 1964 gjorde KR ej ändring under motivering, att den omständigheten, att L uppburit beloppet efter lottning mellan personalen, icke kan föranleda, att beloppet är att anse annorlunda än som löneförmån för honom och förty skattepliktig intäkt.

Anm: Jfr. RR:s utslag den 22/1 1963, SN 1963 s 197.

Värdet av en i reklampristävling erhållen TV-apparat inkomstbeskattad

F deltog i en av ett aktiebolag anordnad reklampristävling. Denna var indelad i etapper där varje etapp ur vinstsynpunkt behandlades för sig. För deltagande i tävlingen fordrades dels att vederbörande under viss tid köpte en TV-apparat av bol:s tillverkning, dels besvarade vissa frågor genom ifyllande av en s. k. tipsrad, dels ock avfattade en s. k. slogan. En tävlingsjury utdelade ett visst antal priser till dem, som lämnat de bästa svaren i varje etapp. Priserna utgjordes av de apparater, vinnarna tidigare köpt och gottgörelse skedde genom att resp. återförsäljare betalade tillbaka erlagda kontantbelopp och makulerade uppgjorda avbetalningskontrakt.

F, som för 1.475 kr förvärvat sin apparat med en handpenning å 200 kr, vann densamma vid tävlingen.

Hos PN yrkade TI, att F—som i 1962 års deklaration ej redovisat värdet av tävlingspriset såsom intäkt — måtte beskattas samt yttrade bl. a. följande. Priset fick anses vara vederlag för vinnarens medverkan och därför utgöra skattepliktig intäkt. Apparatens värde kunde uppskattas till 1.327 kr, vilket belopp skulle upptagas till beskattning i förvärvskällan tjänst.

PN biföll yrkandet.

F yrkade ändring hos KR.

KR yttrade, utslag den 14/5 1964. I-frågavarande pris. . får med hänsyn till de omständigheter, under vilka detsamma utgått, betraktas såsom vederlag för utfört intellektuellt arbete. Även om vederlaget icke står i proportion till arbetsprestationen och även om slumpen inverkat vid pristilldelningen, får värdet av priset anses utgöra för F skattepliktig intäkt. Värdet av den vunna televisionsapparaten kan icke anses av PN hava upptagits till för högt belopp.

Ersättning för skada av "ideell natur" ej skattepliktig

En artist S uppgav i sin självdeklaration 1962 under Särskilda upplysningar och yrkanden, att ett såsom skadestånd betecknat belopp å 1.000 kr från ett förlag inte uppgivits till beskattning.

TN hänförde inte heller beloppet till skattepliktig inkomst. — Emellertid yrkade TI hos PN, att skadeståndet måtte beskattas.

S genmälte, att förlaget obehörigen utnyttjat hennes namn genom att oriktigt angiva henne såsom författare till en ovederhäftig artikelserie om henne, till följd varav överenskommelse träffats om skadestånd med 1.000 kr.

Sedan PN bifallit TI:s talan, yrkade S i besvär hos KR, att beloppet inte måtte upptagas till beskattning.

TI framhöll, att förlaget inte varit berättigt att i bokföringen upptaga beloppet som annat än avdragsgill lönekostnad.

KR yttrade, utslag den 1/6 1964, att såvitt av handlingarna framgick måste den till S utgivna ersättningen 1.000 kr med hänsyn till omständigheterna i målet

anses såsom ett skadestånd för liden skada av ideell natur, vid vilket förhållande ersättningen icke var att hänföra till skattepliktig inkomst.

Tävlingsföretag ansett såsom svenskt lotteri

Under 10 veckor av år 1959 hade varje nummer av en daglig tidning innehållit en tävlingsuppgift och en svarskupong, varje vecka hade bland de insända svaren lottats 51 vinnare eller sammanlagt 510 vinnare, under 11:e veckan hade bland dessa lottats 50 vinnare och under 12:e veckan bland dessa lottats 20 vinnare, medan ytterligare en vinnare lottats bland samtliga deltagare, varvid lotten fallit på en tjänsteman, H. Envar av dessa 21 vinnare i finalomgången hade tillförsäkrats vinst, 5 av dem skulle erhålla var sin vinst till ett värde av 10.000 kr och 5 var sin televisionsapparat, medan resten skulle få var sin radioapparat. Fördelningen av vinsterna i finalomgången hade skett på det sätt, att envar av de 21 deltagarna erhållit ett frågeformulär med 24 frågor, avseende sådant, som under tävlingstiden omnämnts i tidningen. Frågorna, som skulle besvaras med 1, x eller 2, hade enligt H:s förmenande varit mycket lätta, och tidningen hade på intet sätt haft nytta av svaren. Priserna hade redan fördelats efter antalet rätta svar på frågorna. H:s pris hade utgjort ett s k extraår, innebärande att han under ett år fått uttaga sådana varor, som han eljest inte haft råd att anskaffa. H hade under 1959 uttagit varor för 9.935 kr, för vilka tidningen erlagt betalning.

TN beskattade H för prisbeloppet 10.000 kr, i dess helhet.

PN — varest H påstod att priset inte utgjorde intäkt — yttrade. Med hänsyn till de omständigheter, varunder priset utgått, får detsamma anses utgöra skattepliktig intäkt; av priset har H uttagit endast 9.935 kr; vidare får en viss reducering av varornas värde anses befogad och PN finner därvid en reducering å 2.916 kr skälig.

Hos KR fullföljde H sin talan, i vad den icke bifallits.

Genom utslag den 14/9 1964 yttrade KR bl. a. Med avseende å vad i målet blivit upplyst om det sätt, på vilket pristävlingen varit anordnad, får tävlingsföretaget anses såsom svenskt lotteri samt vad H erhållit såsom vinst i sådant lotteri och förty jml. 19 § KL och 2 § F om si icke utgöra skattepliktig inkomst.

Plantskoleägars premie från Skogsvårdsstyrelsen

En lantbrukare H meddelade i 1961 års deklaration under särskilda upplysningar och yrkanden, att han under 1960 från Skogsvårdsstyrelsen erhållit 375 kr, i premie för välskött plantskola vilket belopp han ansåg inte borde beskattas.

Sedan TN upptagit beloppet till beskattning såsom intäkt av jordbruksfastighet, yrkade H hos PN att inte bli beskattad för beloppet.

TI anförde. Av statliga organ utbetalade premier i näringsverksamhet utgör i allmänhet skattepliktig inkomst. Sålunda beskattas självfallet statligt prisbidrag till jordbrukare för upprätthållande av viss odling eller till lindrande av följderna av missväxt. Enligt RR:s utslag den 16 febr. 1955 i anledning av förhandsbesked har vidare premier och priser för uppfödning

av hästar fastslagits utgöra skattepliktig inkomst. I överensstämmelse härmed torde nu ifrågavarande premie böra beskattas.

PN: ej ä. varför H besvärade sig hos KR.

Genom utslag den 4 jan. 1964 yttrade KR. Ifrågavarande premie utgör för H skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet.

Ej avskrivning å dyrbar violin

L — som var fast anställd vid en orkester — yrkade i 1961 års deklaration vid beräkning av inkomst av tjänst avdrag för värdeminskning å en 1959 för 13.000 kr inköpt violin med 10 % av inköpspriset eller med 1.300 kr.

TN och PN vägrade avdraget.

Hos KR fullföljde L sin talan.

Enligt utslag den 23/6 1964 lämnade KR besvären utan bifall, enär vad i målet förekommit "ej ger stöd för antagande att en violin i ifrågavarande prisklass vid normalt underhåll är underkastad värdeminskning."

Anm: Jfr. RÅ 1949 Fi 261. Avdrag medgivet för värdeminskning å piano.

Byggmästares avsättning för förlust- och garantirisker ej avdragsgill vid förmögenhetstaxering

1961 års TN avvek från byggmästare S:s deklaration därutinnan, att nämnden ansåg ett av S såsom skuld upptaget belopp av 153.000 kr, motsvarande i räkenskaperna för dennes byggnadsrörelse gjord reservering för förlust- och garantirisker på pågående och avslutade byggnadsarbeten, inte vara avdragsgillt vid förmögenhetstaxeringen.

Hos PN yrkade S att deklarationen måtte lända till efterrättelse.

PN lämnade emellertid S:s talan utan bifall och anförde som skäl härför. Den ifrågavarande avsättningen till garanti-riskreserv har enligt S:s uppgift skett för att möta befarade förluster och kostnader på pågående eller avslutade byggnadsarbeten. Huruvida och i vilken mån den skedda reserveringen kan komma att behöva tagas i anspråk för dylika förluster och kostnader och på grund härav motsvaras av en sannolik skuld har i målet ej blivit visat. På grund härav får den i räkenskaperna upptagna garanti-riskreserven anses såsom sådan villkorlig skuld, som på grund av stadgandet i 5 § st. 4 F om sf inte får avdragas vid förmögenhetsberäkningen.

Hos KR fullföljde S sin talan.

Genom utslag den 13 dec. 1963 gjorde KR ej ändring i PN:s beslut.

Rätt beskattningsår för lön, avseende december månad ävensom tillämpning av 105 § TF

S innehade under tiden 1 nov. 1960—31 mars 1961 anställning hos en arbetsgivare. — I 1961 års deklaration upptog S lönen för tiden intill den 31 dec. 1960 med 1.982 kr, vilket belopp av TN nedsattes till 975 kr i överensstämmelse med avlämnad kontrolluppgift. S underrättades dock inte om denna TN:s åtgärd. — Lönen för inkomståret 1961 angavs i uppgift till ledning vid S:s taxering 1962 till 4.196 kr; själv upptog S i deklarationen för detta år allenast 3.189 kr samt upplyste att ”i kontrolluppgift upptagna

ytterligare 1.007 kr var lön för dec. 1960 och betalades ut den 2 jan. 1961.”

1962 års TN följde deklarationen.

I besvär hos PN yrkade TI, att under jan. 1961 utbetalad lön å 1.007 kr, avseende anställning under dec. 1960, måtte tagas till beskattning vid 1962 års taxering.

PN biföll TI:s hemställan.

Hos KR yrkade S nedsättning i 1962 års taxeringar med 1.007 kr.

Enligt utslag den 30/6 1964 fastställde KR — då beloppet, 1.007 kr, icke mot S:s bestridande borde tagas till beskattning vid 1962 års taxering — TN:s beskattningsåtgärd. Vidare beslöt KR att med stöd av 105 § TF — enär samma belopp rätteligen bort tagas till beskattning vid 1961 års taxering — höja taxeringen 1961 i motsvarande mån.

Anm: Jfr. Englund: Rätt beskattningsår vid kontantmässig inkomstberäkning 219 f.

Kapital- eller rörelseaktie?

En specerihandlande, B upptog i 1960 års deklaration som intäkt av kapital utdelningen, 30 kr., å aktie i A/B EOL (vilket bolag ingår i Ica-koncernen).

TN hänförde däremot ifrågavarande intäkt till rörelsen.

PN — varest B yrkade, att i angivna hänseende bli taxerad enligt deklarationen — lämnade B:s talan utan bifall, enär aktien med hänsyn till dess nära samband med rörelsen borde upptagas som tillgång däri och utdelningen hänförs till inkomst av rörelse.

Hos KR fullföljde B sin talan.

Genom utslag den 25/11 1964 yttrade KR. Såvitt av handlingarna i målet framgår kan aktien icke anses tillhöra rörel-

sen. Utdelningen å aktien skall förty upptagas såsom intäkt av kapital.

Realisationsvinst i samband med ”jordbruksrationalisering”

En lantbrukare E, sedan 1939 ägare till jordbruksfastigheten Olofsered Östergård 2: 6, inköpte den 3 augusti 1957 för 18.500 kr den intilliggande jordbruksfastigheten Olofsered Västergård 1: 21, vilka fastigheter genom beslut samma år sammanlades varvid fastigheten Olofsered 3:1 bildades. Under 1958 avstyckades från sistnämnda fastighet ett markområde om 2.750 kvm jämte vissa byggnader; den avstyckade fastigheten fick benämningen Olofsered 3:2. I den nybildade fastigheten Olofsered 3:2 ingående mark och byggnader hade tidigare i sin helhet ingått i Västergård 1: 21 vars taxeringsvärde uppgått till 16.600 kr (5.700 kr jordbruksvärde — med däri ingående värde å skogsmark av 3.070 kr — och 10.900 kr skogsvärde). E sålde senare under 1958 för 6.000 kr Olofsered 3:2.

1959 års TN beskattade E för realisationsvinst vid försäljning av Olofsered 3:2 till belopp av 3.469 kr enligt närmare angiven beräkningsgrund.

PN, varest E yrkade att inte bli beskattad för realisationsvinst, lämnade hans talan utan bifall.

Hos KR fullföljde E och anförde därvid bl. a. Syftet med förvärvet av Västergård 1:21 — vilket skett efter lantbruksnämndens medgivande — hade varit, att E skulle genom sammanläggningen av fastigheten med Östergård 2: 6 få ett bärkraftigare jordbruk. Då till sistnämnda fastighet hörande byggnader var tillräckliga för den genom sammanslagningen bildade fastigheten, hade byggnaderna å

Västergård 1:21 inneburit en belastning för jordbruket. E hade på grund därav fått tillstånd att avyttra dessa byggnader jämte tomtmark. Försäljningen av Olofsered 3: 2 utgjorde enligt E:s förmenande ett led i åtgärder för jordbrukets yttre rationalisering, varför vinsten å försäljningen inte skulle vara skattepliktig.

Frågan huruvida avyttringen av Olofsered 3:2 skulle anses såsom sådan avyttring, som utgjorde led i åtgärder för jordbrukets yttre rationalisering blev av KR underställd *lantbruksstyrelsen*, som gjorde följande uttalande.

Olofsered 3:2 utgjorde bostadsfastighet för sig och ingick numera ej i någon brukningsenhet med jordbruk. Vid sådant förhållande hade försäljningen av nämnda fastighet icke med avseende å köparen någon funktion, som sammanhängde med jordbrukets yttre rationalisering och utgjorde såtillvida icke något led däri. Med avseende å säljaren hade försäljningen bl. a. den innebörden, att från brukningsenheten ifråga avskiljts viss del, som var obehövlig för jordbruksföretaget. Från E:s synpunkt kunde det måhända synas naturligt att betrakta saken så, att hans intresse med tillskotts köpet år 1957 av Västergård 1: 21 varit att åtkomma jorden och skogen och att rationaliseringsåtgärden icke varit avslutad förrän från tillskottsjorden avskiljts den del, som var obehövlig för jordbruksföretaget och som bundit visst kapital för honom. I förarbetena till ifrågavarande skatteregler hade någon närmare definition eller exemplifiering av vad som fick anses utgöra led i åtgärder för jordbrukets yttre rationalisering icke givits. Styrelsen hade formulerat sina anvisningar till dessa regler sålunda: ”Om den egendom, som försäljes, lägges till en angränsande egendom, så att denna utökas i lämplig omfattning och på sätt, som är lämpligt med hänsyn till brukningen, torde försäljningen utgöra ett led i den yttre rationaliseringen. I vissa fall kan utökningen betraktas som

ett sådant led i yttre rationalisering, även om den försålda egendomen ej direkt angränsar den egendom, till vilken den lägges, men ändock ligger bra till och på någorlunda kort avstånd från gårdsplatsen för den sammanslagna egendomen. Vidare bör uppmärksammas, att lantbruksnämnderna i betydande omfattning inköper jordbruksjord och skogsmark, som nämnderna sedermera försäljer som kompletteringsjord till bestående jordbruk. Om en fastighetsägare vänder sig till nämnden och denna inköper fastigheten för nämnt ändamål, är försäljningen givetvis ett led i åtgärder för yttre rationalisering.” — Styrelsen hade vid anvisningarnas avfattning antagit den utgångspunkten, att reglerna ifråga var tillämpliga med avseende å egendom, som efter försäljningen var avsedd att nyttjas för jordbruks- eller skogsbruksändamål. Även om det, som ovan antytts, väl icke var teoretiskt otänkbart att i ett led i åtgärder för yttre rationalisering även intolka sådan åtgärd som avskiljande av del, som ej kom att användas för jordbruksändamål, ville styrelsen icke förorda att en sådan praxis valdes. Det syntes styrelsen, att en med hänsyn till det allmänna syftet med ifrågavarande lindrigare skatteregler naturlig och skälig begränsning av lagreglernas tillämplighet i förevarande avseende var nyssberörda princip, att den försålda egendomen var avsedd att nyttjas för jordbruks- eller skogsbruksändamål.

Genom utslag den 17/11 lämnade KR E:s talan utan bifall därvid KR anförde bl. a. Försäljningen av Olofsered 3:2 kan med hänsyn till förekomna omständigheter icke anses såsom ett led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering i den bemärkelse, som avses i 4 mom. 2 st. av 35 § KL. Vid försäljningen uppkommen vinst är förty hänförlig till skattepliktig realisationsvinst, varom förmåles i 2 mom. samma paragraf.

Smärre artiklar

Taxeringslängdens vitsord

I.

Till frågan om taxeringsnämnds beslut eller om taxeringslängden äger vitsord finns åtskilligt mer att säga än det som förste taxeringsinspektören Eric Sjölin anför i sin artikel i Skattenytt 1964 s. 458. Tillåt mig komma med några påpekanden, bl. a. från ADB:s utsiktspunkt.

I 68 § TF stadgas att för taxeringsnämnd skall föras taxeringslängder i form av inkomstlängd och förmögenhetslängd, vari av nämnden beslutade taxeringar skall införas med angivande av taxeringens belopp och den skattskyldiges namn. Därefter följer detaljföreskrifter.

Det är enligt stadgandet de av nämnden beslutade taxeringarna som skall införas i taxeringslängd. Beslutet förutsätts alltså föreligga före längdföringen, det tillkommer inte i och med densamma. Verkligheten är ju också att beslut om taxeringen tecknas å sista sidan av deklarationen i därför avsedda utrymmen. Längden blir m. a. o. ett registrerande av taxeringsbesluten. Det ter sig naturligt att riktigheten av detta registrerande betygas på något sätt. Man måste kunna lita på att längden rätt återger taxeringsbesluten, så att längden — utan kontroll av anteckningarna å deklarationen — kan läggas till grund för upplysningar om taxeringen, för taxeringsbevis osv. Det ter sig återigen naturligt att detta betygande får formen av underskrift av längden.

Vem skall då skriva under taxeringslängden och därmed betyga att den står i överensstämmelse med taxeringsnoteringarna på deklarationen? Rimligtvis den